

Správa o činnosti pedagogického klubu

Prioritná os:	Vzdelávanie
Špecifický cieľ:	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ:	Gymnázium Terézie Vansovej, 17. novembra 6, 064 01 Stará Ľubovňa
Názov projektu:	Rozvojom gramotností k pokroku vo vzdelávaní
Kód ITMS projektu:	312011V381
Názov pedagogického klubu:	2.2.3 Klub učiteľov PrG GTV SL
Dátum stretnutia pedagogického klubu	22.03.2021
Miesto stretnutia pedagogického klubu	Gymnázium Terézie Vansovej, 17. novembra 6, 064 01 Stará Ľubovňa
Meno koordinátora pedagogického klubu	RNDr. Jana Haničáková
Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	gymntvsl.edupage.org

MANAŽÉRSKE ZHRNUTIE:

Úlohy a otázky – formulácia, kladenie otázok.

Najčastejšie chyby pri formulácii a kladení otázok učiteľom.

Stratégie rozvíjania kladenia otázok.

HLAVNÉ BODY, TÉMY STRETNUTIA, ZHRNUTIE PRIEBEHU STRETNUTIA:

- Otvorenie porady.
- Rámcovým programom stretnutia členov Klubu prírodovednej gramotnosti bola téma Úlohy a otázky – formulácia, kladenie otázok. Na začiatku klubu vystúpila Mgr. V. Bolešová (členka klubu) a informovala o tom, že sa na stretnutí bude venovať formulácii a kladením otázok učiteľa žiakom v prírodovedných predmetoch (biológia, chémia a geografia).
- Správne kladenie otázok je v učiteľskom povolání doslova majstrovstvom. Vo všeobecnosti možno zhodnotiť, že nejde o kvantitu, ale predovšetkým o kvalitu. Otázky majú funkciu organizačnú, vzdelávaciu a výchovnú. Dôležité je, ako otázky naformulovať, aby bol žiak prinútený nad svojou odpoveďou premýšľať. Zároveň tiež slúžia ako reflexný nástroj pre učiteľa, či jeho práca ide správnym smerom. Otázky učiteľ využíva v rôznych častiach hodiny (individuálne opakovanie, frontálne opakovanie, pri motivácii, pri výklade nového učiva, pri vyvodzovaní učiva, precvičovaní, ...), a preto by učiteľ mal venovať dôležitosť tomu, ako otázky kladie. Ku každému učivu je možné pripraviť veľké množstvo otázok. Dôležitý je ich zámer a spôsob kladenia.
 1. otázky využívajúce nižšie kognitívne procesy - ak sa pýtame otázky, ktoré sú zamerané na poznanie údajov, poučiek, pravidiel,...
 2. otázky využívajúce vyššie kognitívne procesy - ak chceme otázkami podnecovať žiakov k ďalšiemu dialógu

V taxonómii podľa B. S. Blooma a kol. existuje 6 kategórií otázok učiteľa:

1. **Otázky na vybavenie z pamäti** - žiak si vybaví z pamäti konkrétne pojmy, fakty (nižšie kognitívne procesy).
2. **Otázky na porozumenie** - žiak rozumie obsahu, vie informáciu vysvetliť vlastnými slovami (nižšie kognitívne procesy).
3. **Otázky na aplikáciu** - žiak vie použiť vedomosti v konkrétnych situáciách (nižšie kognitívne procesy).
4. **Otázky na analýzu** - žiak vie porovnávať informácie, hľadať súvislosti (vyššie kognitívne procesy).
5. **Otázky na hodnotenie** - žiak vie posúdiť fakty, vysvetliť ich (vyššie kognitívne procesy).
6. **Otázky na tvorenie** - žiak vie vytvoriť plán, postup riešenia (vyššie kognitívne procesy).

Zároveň Mgr. Bolešová uviedla konkrétne formulácie otázok podľa taxonómie Blooma, ktoré použila vo vyučovacom procese (v predmete biológia, 3. ročník štvorročné štúdium, téma Oporná sústava):

- a) Otázky na vybavenie z pamäti: *Ako sa volajú základné kosti kostry človeka?*
 - b) Otázky na porozumenie: *Vieš ich zoradiť podľa veľkosti?*
 - c) Otázky na aplikáciu: *Vieš ich ukázať na svojom tele?*
 - d) Otázky na analýzu: *Porovnaj kosti dieťaťa a dospelého človeka. Prečo sú inej dĺžky?*
 - e) Otázky na hodnotenie: *Prečo musíme zlomeninu fixovať?*
 - f) Otázky na tvorenie: *Ktoré predmety by si použil na ošetrovanie zlomeniny? Ako by si to urobil?*
- Po prednesení príspevku členky klubu sa do diskusie zapojili aj jej ostatní členovia. Spoločne diskutovali o tom, aké chyby sa môžu objaviť pri formulácii a kladení otázok učiteľom. Spoločne sa zhodli na týchto najčastejších:
 - Položenie viacerých otázok naraz.
 - Odpovedanie si na vlastnú otázku.
 - Položenie ťažkej otázky v nevhodnom čase.
 - Položenie irelevantnej otázky.
 - Položenie nového typu otázky bez upozornenia žiakov.
 - Nepoužívanie doplňovacích a navádzajúcich otázok.
 - Neposkytnutie času žiakom na uvažovanie.
 - Neopravovanie nesprávnych odpovedí žiakov.
 - Nevšímanie si odpovedí žiakov.
 - Zanedbanie dôsledkov odpovedí žiakov.
 - Zanedbanie rozvíjania odpovedí žiakov.
 - Členovia Klubu PrG spoločne diskutovali aj o tom, ako možno rozvíjať stratégiu kladenia otázok. Otázky treba klásť celej triede, nie menovite konkrétnemu žiakovi. Dôležité je tiež klásť hlavne otvorené otázky, (také, na ktoré neodpovieme len odpoveďami „áno-nie“), otázky, ktoré zvyšujú pozornosť žiakov, vedú ich k uvažovaniu, kritickému mysleniu, ale i k lepšiemu zapamätaniu si učiva.
 - Členovia Klubu prírodovednej gramotnosti pravidelne počas vyučovacieho procesu využívajú rôzne formulácie a kladenia otázok, aby vyučovaciu hodinu posunuli správnym smerom, aby zvýšili pozornosť žiakov, aby žiakov priviedli k uvažovaniu, kritickému mysleniu, ale aj k lepšiemu zapamätaniu preberaného učiva.

ZÁVERY A ODPORÚČANIA:

- učiteľ by mal pôsobiť na študentov motivačne, citovo, rozvíjať ich hodnotiace myslenie, dávať im otázky umožňujúce voľnosť odpovedí a úlohy na rozvíjanie myslenia v oblasti racionálnych problémov
- viac otázok by malo byť zameraných na hodnotiace myslenie, tvorivosť, prežívanie a pocity
- učiteľ by mal učiť študentov počúvať, učiť ich viesť rozhovor, polemiku a tiež im umožniť, aby sami dávali otázky

Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Veronika Bolešová
Dátum	22.03.2021
Podpis	
Schválil (meno, priezvisko)	Mgr. Ivana Hurtošová
Dátum	24.03.2021
Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu